

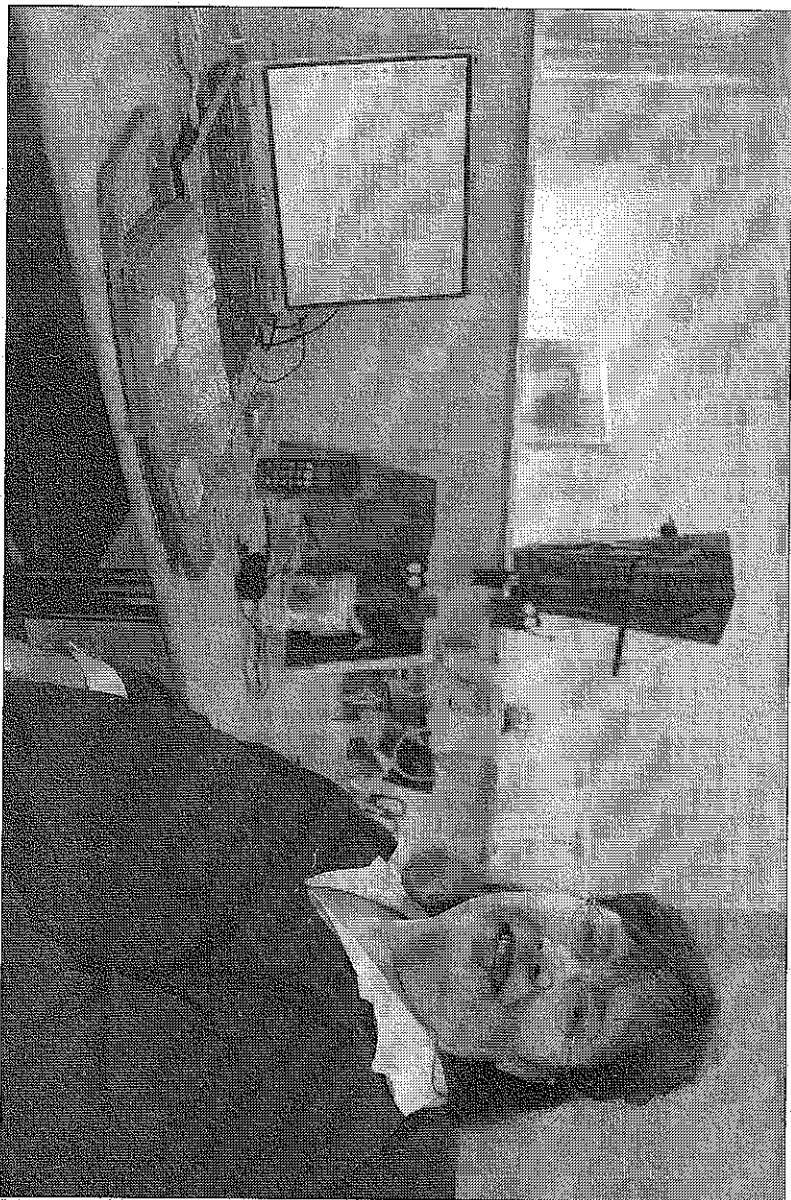
Schrijffolk helpt bij communicatie

NIJKERK - Gea Duister is schrijffolk in opleiding. Een schrijffolk zorgt live voor 'ondertiteling' in gesprekken tussen mensen met een auditieve (gehoor) beperking enerzijds en horende mensen anderzijds. De schrijffolk typt op spreektaal de gesproken tekst in met behulp van een speciaal toetsenbord en een laptop. De auditieve cliënt kan direct meelezen op de laptop en actief deelneemen aan het gesprek.

door Belinda van der Horst

In de communicatie tussen mensen met een gehoorbeperking en horenden kan een tolk worden ingezet. Dit kan een schrijffolk zijn of een gebarentolk. Gea Duister volgt de éénjarige opleiding schrijffolk aan de Hogeschool van Utrecht. Ze vertelt waarom ze voor deze bijzondere opleiding heeft gekozen. "Mijn wens was om gebarentolk te worden. Maar dat is een vierjarige fulltime opleiding en dat kan ik niet combineren met mijn gezin. Een andere mogelijkheid was om een éénjarige opleiding schrijffolk te volgen. Deze opleiding bestaat pas vijf jaar. Er zijn maar vierentwintig afgestudeerde schrijffolken in Nederland", vertelt ze.

De opleiding is behoorlijk pittig. Gea is 15 tot 20 uur per week bezig met oefenen, het op spreektaal uittypen van teksten, bijvoorbeeld het Journal of Pandopnames. Daarnaast moet ze ook scripts maken en huiswerk. Momenteel loopt ze stage, op aanvraag van mensen met een gehoorbeperking, om haar type-

Gea Duister vindt schrijffolk een veelzijdig en dienstverlenend beroep.

snelheid te trainen. "Ik zit nu op 400 aanslagen per minuut, maar ik moet afstuderen op 500 aanslagen. Dan kun je een gewoon gesprek bijhouden. Een geoefende schrijffolk komt op 700 - 800 aanslagen per minuut", vertelt ze. In juli van dit jaar hoopt ze af te studeren.

Keyboard

Een schrijffolk kan in alle communicatieve situaties tussen mensen met een gehoorbeperking en horenden worden ingezet. Bijvoorbeeld in het onderwijs, vergaderingen,

sollicitaties, doktersbezoek, onderwijsavonden, kerkdiensten, televisieprogramma's en dergelijke. Een schrijffolk typt op spreektaal de gesproken tekst in met behulp van een speciaal toetsenbord (veyboard genaamd) en een laptop.

Afhankelijk van de wensen van de cliënt typt de schrijffolk de gesproken tekst letterlijk of samengevat. Met het veyboard worden woorden niet per letter, maar per lettergreep ingetoetst. Zoals bijvoorbeeld het woord 'garage', dat uit drie lettergrepen bestaat. Hierdoor is het

mogelijk om op spreektaal de veyboard vermindert de kans op RSI en wordt op schoot geplaatst, een inklapbare schootsteun voorkomt afglijden.

De laptop wordt zo opgesteld dat de cliënt kan meelezen. Als er wezig zijn dan kan de getypte tekst zichtbaar gemaakt worden via een beamer. Opmerkingen van derden, die bij het gesprek aanwezig zijn, worden ook getypt om een zo duidelijk mogelijk beeld van de conversa-

tie weer te geven.

Privacy

"Er komen steeds meer mensen die plots doof worden door ongelukken of medicijngebruik. Op latere leeftijd gebarentaal leren is erg moeilijk. Dan biedt een schrijffolk uitkomst. Een tolk inschakelen is altijd een drempel die men over moet. Wij zijn alleen een doorgeefluik en bemoeien ons niet met het gesprek. En we hebben zwijgplicht. Alle getypte gesprekken worden, in overleg met de cliënt, desgewenst gewist in verband met de privacy", benadrukt Gea.

"Schrijffolk is een veelzijdig en dienstverlenend beroep. Je werkt met mensen in atwisselende situaties. Je kunt iets voor ze doen, ze maken deel uit van het gesprek. Zelf steek je er veel van op, want je komt overal", zegt Gea.

De mogelijkheid bestaat om, als men nog geen tolktoekenning heeft, twee keer gratis een schrijffolk te proberen. Mocht men hierna besluiten om verder gebruik te blijven maken van een schrijffolk, dan kan men een aanvraag indienen bij het zorgkantoor of bij de zorgverzekeraar. De kosten voor tolksituaties in de onderwijs- en werksfeer worden vergoed door het Uitvoeringsorgaan Werknemers Verzekeringen (UWV).

Tolksituaties in de leefstijf worden vergoed door de Zorgkantoren van het College van Zorgverzekeringen (CVZ). Voorwaarde voor vergoeding is dat een tolkuren-toekenning bij bovenstaande instanties is aangevraagd en ontvangen.

* Voor meer informatie: www.schrijffolknodig.nl